

METHODEBESLUIT

Nummer: 102106-89

Betreft zaak: Besluit tot vaststelling van de methode van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolge artikel 41, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 voor de jaren 2007 tot en met 2009

1 Inleiding

1. De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tariefdrager wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) voor iedere netbeheerder afzonderlijk vast voor een periode van minimaal drie en maximaal vijf jaar (hierna: reguleringsperiode).¹
2. De Raad stelt daartoe na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt de methode tot vaststelling van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor de netbeheerders, met uitzondering van de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, (hierna: netbeheerders) vast.² Hierbij neemt de Raad het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd in acht. In dit besluit wordt de methode tot vaststelling van de x-factor en de rekenvolumina voor de netbeheerders voor de periode die loopt van 2007 tot en met 2009 (hierna: derde reguleringsperiode) vastgesteld.³
3. In de volgende paragraaf komt de reguleringsystematiek die geldt voor de netbeheerders, inclusief de wijzigingen die zijn aangebracht ten opzichte van de vorige reguleringsperiode, op hoofdlijnen aan de orde. Vervolgens wordt het wettelijk kader van dit methodebesluit in paragraaf drie geschetst. Paragraaf vier bevat een beschrijving van de procedure die de Raad heeft gevolgd bij de vaststelling van dit methodebesluit. De methode tot vaststelling van de x-factor en de rekenvolumina is uitgewerkt in Bijlage A. Bijlage B bevat het bijbehorende berekeningsmodel. Bijlage C gaat in op de afleiding van de vermogenskostenvergoeding voor de netbeheerders elektriciteit. Bijlage D bevat de

---

¹ Artikel 41a, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet).

² Artikel 41, eerste lid E-wet. Op grond van artikel 41, tweede lid E-wet stelt de Raad voor de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet een separaat methodebesluit vast.

³ In het methodebesluit met nummer 102282-1 wordt de methode tot vaststelling van de q-factor voor de jaren 2007 tot en met 2009 vastgelegd voor de regionale netbeheerders elektriciteit.

behandeling door de Raad van de zienswijzen van belanghebbenden die zijn ingebracht tijdens de openbare voorbereidingsprocedure. Bijlage E bevat het rapport van The Brattle Group (hierna: Brattle) naar aanleiding van het onderzoek naar objectieveerbare regionale verschillen. In Bijlage F is een aanvullende studie van Brattle naar objectieveerbare regionale verschillen opgenomen. Bijlage G betreft het rapport van Frontier Economics ter onderbouwing van de vermogenskostenvergoeding voor netbeheerders. Bijlagen H en I bevatten aanvullende studies van Frontier Economics mede naar aanleiding van de reacties van de belanghebbenden. Tot slot bevat Bijlage J een second opinion van de Erasmus Universiteit Rotterdam in samenwerking met Boer & Croon Management & Consulting Group (hierna: Erasmus Universiteit) inzake de vermogenskostenvergoeding.

2 Regulering op hoofdlijnen

4. De Raad heeft op grond van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) de taak om toezicht te houden op de energiesector. Het doel is om de energiemarkt zo effectief mogelijk te laten werken. Dat betekent onder meer dat de toegang tot de energienetten moet worden gewaarborgd en dat de consument wordt beschermd tegen mogelijk misbruik van de (inherente) machtspositie van aanbieders.
5. Binnen de energiesector dient onderscheid te worden gemaakt tussen producenten en leveranciers aan de ene kant en netbeheerders⁴ aan de andere kant. Bij producenten en leveranciers is sprake van een vrije markt. Afnemers kunnen zelf bepalen met welk bedrijf zij een contract willen afsluiten. Bij netbeheerders ligt dit anders. Er is per verzorgingsgebied (hierna: regio) één netbeheerder aangewezen. Het is namelijk niet doelmatig om meerdere distributienetwerken naast elkaar in een regio te hebben.
6. In een regio functioneert de netbeheerder⁵ als monopolist. Om te voorkomen dat de netbeheerder als gevolg van het ontbreken van concurrentieprikkels onvoldoende doelmatig werkt, te hoge tarieven vaststelt of tussen verschillende typen afnemers gaat discrimineren, dient de Raad jaarlijks de tarieven vast te stellen. De wijze waarop de Raad

---

⁴ Netbeheerders zijn bedrijven die een elektriciteits- en/of gasnetwerk beheren. Deze bedrijven zorgen er voor dat een afnemer aangesloten is en regelen het transport van elektriciteit en/of gas naar de afnemer.

⁵ Dit betreft: DELTA Netwerkbedrijf B.V., de netbeheerders van Essent, zijnde Essent Netwerk B.V. en InfraMosane N.V. (hierna tezamen: Essent), de netbeheerders van Eneco, zijnde Eneco Netbeheer B.V., ENBU B.V., Eneco EdelNet Delfland B.V., Eneco Netbeheer Midden-Holland B.V., Eneco Netbeheer Weert B.V., B.V. Netbeheer Zuid-Kennemerland (hierna tezamen: Eneco), N.V. Continuum Netbeheer, Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., NRE Netwerk B.V., ONS Netbeheer B.V., RENDO Netbeheer B.V., TenneT TSO B.V. en Westland Energie Infrastructuur B.V.

de tarieven vaststelt, vloeit voort uit de E-wet en de door de Raad gehanteerde reguleringssystematiek. Deze reguleringssystematiek wordt, na overleg met de netbeheerders en andere representatieve organisaties, vastgelegd in methodebesluiten.

7. De methodebesluiten gelden gedurende een bepaalde periode. In beginsel duurt een 'reguleringsperiode' minimaal drie en maximaal vijf jaar. De Raad streeft er daarbij naar om op den duur de reguleringsperiode te verlengen naar vijf jaar. Dat heeft als voordelen dat het de stabiliteit in de sector vergroot en leidt tot meer transparantie en zekerheid voor zowel netbeheerders, investeerders als afnemers.

Het reguleringssysteem

8. Het reguleringssysteem voor de regionale netbeheerders is gebaseerd op maatstafconcurrentie. Dat wil zeggen dat de prestaties van de netbeheerders onderling worden vergeleken om zo 'concurrentie' tussen de netbeheerders na te bootsen. De gemiddelde prestaties van alle netbeheerders zijn daarbij het uitgangspunt.
9. Het reguleringssysteem bestaat uit twee componenten⁶:
  - a. Een 'prijscomponent'.

Uitgangspunt is dat elke netbeheerder dezelfde inkomsten per eenheid output moet kunnen realiseren. Om de doelmatigheid te bevorderen wordt aan de netbeheerders een doelmatigheidskorting (hierna: de 'x-factor') opgelegd. De x-factor symboliseert de doelmatigheidswinst die de netbeheerders kunnen behalen gedurende de reguleringsperiode. Regionale netbeheerders die hun kosten per eenheid output meer verlagen dan een gemiddelde netbeheerder realiseren een relatief hogere winst. Dit prikkelt de netbeheerders om zo doelmatig mogelijk te handelen.

In de vorige reguleringsperiode heeft de Raad per netbeheerder een individuele x-factor vastgesteld om netbeheerders te prikkelen de verschillen in doelmatigheid weg te werken. Hiermee is een gelijk speelveld tussen de netbeheerders tot stand gebracht. Vanaf deze periode zal de Raad voor elke netbeheerder dezelfde x-factor vaststellen.
  - b. Een 'kwaliteitscomponent'.

Kwaliteitsregulering stimuleert de netbeheerders, via de kwaliteitsterm (hierna: de 'q-factor'), om het juiste kwaliteitsniveau te leveren. Deze vorm van regulering is geïntroduceerd om er voor te zorgen dat de netbeheerders niet te veel nadruk op

---

⁶ Daarnaast worden de tarieven ieder jaar verhoogd met de inflatie (zoals berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek).

kostenefficiëntie leggen. Er moet ook aandacht zijn voor de kwaliteit van het netwerk. De 'belevens' van de consument met betrekking tot de betrouwbaarheid van het netwerk van de desbetreffende netbeheerder (vertaald in het aantal storingsminuten) staat daarbij centraal. Om hieraan recht te doen wordt per netbeheerder de q-factor vastgesteld. De werking van deze q-factor is als volgt. Als een netbeheerder meer investeert in kwaliteit, zal het aantal storingsminuten naar beneden gaan. De netbeheerder zal dan meer kwaliteit leveren dan de andere netbeheerders (hij presteert beter dan het gemiddelde). De netbeheerder mag dan hogere tarieven vragen .

10. Zowel de x-factor als de q-factor worden aan het begin van iedere periode voor elke netbeheerder afzonderlijk vastgesteld. De manier om deze factoren te berekenen wordt door de Raad vastgelegd in twee methodebesluiten (één voor de x-factor en één voor de q-factor). Vervolgens worden op basis hiervan de x-factor en de q-factor per netbeheerder vastgelegd in besluiten. Via deze besluiten stimuleert de Raad de netbeheerders om zo doelmatig mogelijk te handelen zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het energienetwerk.
11. Het reguleringssysteem prikkelt op de hierboven beschreven wijze in het algemeen de netbeheerders om het 'beter' dan gemiddeld te doen. Uiteindelijk leidt dit tot lagere tarieven voor de afnemers en tot een optimale kwaliteit van het netwerk. Daarmee simuleert het reguleringssysteem de effecten van marktwerking, ondanks dat er van een daadwerkelijke markt bij netbeheerders geen sprake is.

Aangebrachte wijzigingen in het reguleringssysteem

12. De combinatie van prijs- en kwaliteitsregulering geeft de netbeheerders prikkels om de doelmatigheid en kwaliteit van het netwerk te bevorderen en voor het vinden van een juiste balans hiertussen. Desondanks heeft de Raad het nodig geacht dat de regulering van de netbeheerders op een aantal punten wordt gewijzigd ten opzichte van de vorige periode. Deze wijzigingen hebben tot doel de prikkel tot doelmatigheid verder te versterken en/of het systeem te vereenvoudigen zodat een beter bruikbare en toegankelijker systematiek ontstaat. Hieronder zijn de wijzigingen kort toegelicht.
13. De Raad onderzoekt iedere periode wat een reële vergoeding is voor vermogenskosten bij netbeheerders. Mede op basis hiervan worden de kosten die de netbeheerders maken bepaald. Dit kan tot aanpassingen in de x-factor leiden. Uit onderzoek blijkt dat ten opzichte van de vorige periode de vermogenskostenvergoeding moet worden verlaagd van 6,6% naar 5,8%. De Raad zal deze verlaging verwerken in de x-factor. Ter indicatie:

een verlaging van de vermogenskostenvergoeding met 1%-punt leidt tot een verhoging van de x-factor met circa 1,5%-punt.

14. De Raad heeft besloten om vanaf de derde reguleringsperiode de hoogte van de x-factor niet meer na te calculeren.⁷ Dit heeft als voordeel dat de netbeheerders en (potentiële) investeerders meer zekerheid krijgen over de inkomsten. Bovendien maakt dit de gehanteerde systematiek transparanter en eenvoudiger.
15. Uit onderzoek van de Raad is gebleken dat DELTA Netwerkbedrijf B.V. (hierna: DNWB) structureel hogere kosten maakt dan andere netbeheerders, zonder dat DNWB hier iets aan kan doen. Dit wordt veroorzaakt door een zogenaamd objectiveerbaar regionaal verschil dat bestaat tussen DNWB en overige netbeheerders als gevolg van verschillende lokale omstandigheden die door hen niet kunnen worden beïnvloed. Het verschil in kosten wordt in dit geval veroorzaakt door de noodzaak om “waterkruisingen” aan te leggen in het voorzieningsgebied van DNWB. De Raad heeft besloten om de tarieven van DNWB voor dit verschil te corrigeren. Dat betekent dat DNWB relatief hogere tarieven mag vragen omdat deze netbeheerder structureel hogere kosten heeft dan de andere netbeheerders.
16. Daarnaast zal de Raad bij de vaststelling van de tarieven van verschillende netbeheerders in de derde reguleringsperiode rekening houden met het objectieerbare regionale verschil “lokale heffingen” die vanaf 1 januari 2007 in rekening worden gebracht. De correcties in de derde reguleringsperiode zullen plaatsvinden aan de hand van de actuele kosten die in de verschillende jaren gemeoid zijn met lokale heffingen.
17. Mede naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is de Raad van mening dat het potentiële objectieerbare regionale verschil “aansluitdichtheid” nader onderzoek verdient. De Raad zal daarom na consultatie van betrokken partijen een vervolgonderzoek naar de invloed van verschillen in aansluitdichtheid op de kosten van netbeheerders starten. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen leiden tot tariefverhogingen of tariefverlagingen voor individuele netbeheerders gedurende de derde reguleringsperiode. De Raad zal in dat geval rekening houden met dit potentiële regionale verschil bij het eerstmogelijke tariefbesluit. In geen geval zullen de uitkomsten van het onderzoek met terugwerkende kracht op reeds vastgestelde tarieven worden toegepast. De Raad merkt volledigheidshalve op dat het *zero sum* principe dient te worden toegepast op eventuele in de toekomst onderkende objectieerbare regionale verschillen (hierna: ORV's). Vanzelfsprekend dient het hanteren van het *zero sum*

---

⁷ De Raad heeft naar aanleiding van de zienswijzen bij het ontwerp-methodebesluit besloten om de nacalculatie over de tweede reguleringsperiode vast te leggen in een separaat besluit.

principe zinvol⁸ te zijn, dienen er duidelijk aantoonbare kostenvoordelen te zijn⁹ en moet het hanteren van dit principe er niet toe leiden dat een netbeheerder onder het efficiënte inkomstenniveau (na correctie voor eventuele aantoonbare kostenvoordelen) komt.

18. Tot slot merkt de Raad op dat het toestaan van ORV's niet automatisch betekent dat deze tot in het oneindige zullen blijven bestaan. Wijzigingen in wet- en regelgeving¹⁰, fusies, overnames, de invoering van capaciteitstarieven en dergelijke kunnen voor de Raad aanleiding zijn om opnieuw te toetsen of er nog wel sprake is van een objectiveerbaar regionaal verschil. Indien dat niet het geval is, dan zullen de betreffende ORV-correcties komen te vervallen.
19. De methode tot vaststelling van de q-factor is inhoudelijk grotendeels niet gewijzigd ten opzichte van de vorige reguleringsperiode.¹¹ Reden hiervoor is dat, alhoewel de methode uit de vorige reguleringsperiode alleen voor die periode gold, de Raad hierbij al had aangegeven de methode in de derde reguleringsperiode te willen continueren.

3 Wettelijk kader

20. Ingevolge artikel 41, eerste lid E-wet stelt de Raad na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt de methode tot vaststelling van de x-factor, van de q-factor en de rekenvolumina voor de netbeheerders vast. Hierbij neemt de Raad het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd in acht. In dit besluit wordt de methode tot vaststelling van de x-factor en van de rekenvolumina voor de derde reguleringsperiode vastgesteld.
21. Ingevolge artikel 41b, eerste lid en artikel 41c, eerste lid E-wet stelt de Raad, op voorstel van de netbeheerders, de tarieven jaarlijks vast, met inachtneming van de formule:

---

⁸ Zo is het bij het ORV waterkruisingen niet zinvol om het zero sum principe te hanteren.

⁹ Dat wil zeggen dat, naast de kostennadelen voor de betreffende netbeheerders, de kostenvoordelen voor overige netbeheerders duidelijk aantoonbaar (kwantificeerbaar) zijn.

¹⁰ Bijvoorbeeld de overdracht van de 110 en 150 kV-netvlakken van de regionale netbeheerders aan TenneT.

¹¹ Zie het methodebesluit tot vaststelling van de methode tot vaststelling van de kwaliteitsterm met kenmerk 102282-21 (www.dte.nl).

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1}$$

Waarbij

- TI = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t respectievelijk jaar t-1;
 cpi = de relatieve wijziging in het consumentenprijsindexcijfer;
 x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (x-factor);
 q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft (q-factor).

22. Uit de Memorie van Toelichting bij de E-wet¹² blijkt dat de wet primair tot doel heeft 'zo laag mogelijke tarieven te bewerkstelligen'. Voorts blijkt dat de regulering van de tarieven uitgaat van de 'verantwoordelijkheid van de netbeheerders elektriciteit om de juiste middelen te vinden om aan hen opgedragen taken uit te voeren'. Het gaat daarbij dus om outputsturing, waarbij het te bereiken resultaat van te voren wordt opgelegd en de bedrijven zelf beslissen hoe zij de resultaten zullen realiseren.¹³
23. In het kader van totstandkoming van de Wet tot wijziging van de Overgangswet Elektriciteitsproductiesector¹⁴ heeft de Minister van Economische Zaken (hierna: de Minister) nog eens uitvoerig toegelicht wat de doelen zijn die door de Raad met toepassing van artikel 41 E-wet dienen te worden verwezenlijkt. Zo overweegt de Minister:

*'De bedoeling van het reguleringssysteem in de Elektriciteitswet 1998 (...) is om bedrijven die zich in een monopolioïde situatie bevinden een prikkel te geven net zo doelmatig te handelen als bedrijven op een markt met concurrentie. Dat wordt ook tot uitdrukking gebracht door de verwijzing naar het begrip marktwerking in de eerder genoemde artikelen 41, eerste lid, en 80, eerste lid. Dit betekent in de eerste plaats dat eventuele overwinsten die qua omvang uitgaan boven het redelijk rendementsniveau (monopoliewinsten) bij deze bedrijven moeten worden teruggebracht tot een redelijk rendement. In de tweede plaats zullen de bedrijven ernaar moeten streven om net zo efficiënt te werken als het meest efficiënte bedrijf in de sector. In de derde plaats zal de sector sowieso als geheel haar efficiëncyniveau dienen te verhogen.'*¹⁵

De Minister vervolgt dan met de overweging:

¹² Tweede Kamer, vergaderjaar 1998 – 1999, 26 303, nr. 3, p. 3.

¹³ Tweede Kamer, vergaderjaar 1998 – 1999, 26 303, nr. 3, p. 3.

¹⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002 – 2003, 28 174, nr. 28.

¹⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002 – 2003, 28 174, nr. 28, p. 13.

'De bepaling dat de korting mede dient om de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de bedrijfsvoering van de netbeheerders te bevorderen kan als volgt nog nader worden toegelicht. Om de bedrijven te stimuleren de gewenste doelmatigheidsverbeteringen te realiseren voorziet de wet in een korting op de tarieven (x-factor). Bedrijven die beter presteren dan de efficiencydoelstelling, mogen het extra behaalde rendement behouden. Om er voor te zorgen dat de verschillende bedrijven een even grote kans hebben om de efficiencydoelstelling te behalen, is het van belang dat eerst efficiencyverschillen tussen de bedrijven worden weggenomen. Immers, een bedrijf dat erg inefficiënt is kan makkelijker een grotere efficiencyverbetering behalen dan een bedrijf dat wel efficiënt is. In de wetgevingsgeschiedenis is daarom destijds al aangegeven dat een overgangperiode nodig is om deze efficiencyverschillen weg te werken.

[..]

Het systeem dat door de DTe wordt toegepast om de efficiencyverschillen weg te werken kan als volgt worden toegelicht. Voor de bepaling van de x-factor heeft de wetgever een systeem voor ogen gehad waarmee zo min mogelijk wordt ingegrepen in de individuele bedrijfsvoering van de verschillende bedrijven. Bij de behandeling van het wetsvoorstel werd destijds al aan een systeem van benchmarking gedacht. Dat is ook wat in de praktijk gebeurt. In het door DTe toegepaste benchmark systeem worden bedrijven met elkaar vergeleken aan de hand van hun uiteindelijk gerealiseerde prestatie (output), zonder dat naar individuele investeringsbeslissingen wordt gekeken. Hierbij worden bedrijven ook rekenkundig met elkaar vergelijkbaar gemaakt. Dat is nodig om een goede vergelijking mogelijk te maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor gegevens over waardering van bedrijfsmiddelen, afschrijvingstermijnen en de bepaling van een redelijk rendement.'

¹⁶

24. Op grond van artikel 41, derde lid E-wet heeft de x-factor onder meer ten doel dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economisch verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.
25. De rekenvolumina, die netbeheerders gebruiken bij het voorstel als bedoeld in artikel 41b E-wet, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren of worden door de Raad geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven, ingevolge artikel 41, vijfde lid E-wet. Ingevolge artikel 41a, tweede lid E-wet kan de Raad de rekenvolumina gedurende de reguleringsperiode wijzigen.
26. Ingevolge artikel 41c, tweede lid E-wet heeft de Raad de mogelijkheid om de tarieven die zullen gelden in de periode t te corrigeren, indien de tarieven die golden in de periode of periodes voorafgaand aan periode t zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of

---

¹⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002 – 2003, 28 174, nr. 28, p. 14.

onvolledige gegevens en de Raad, indien hij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven. Op grond van dezelfde bepaling heeft de Raad tevens de mogelijkheid om tarieven te corrigeren indien deze zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken. De Raad stelt derhalve vast dat hij bevoegd is om te corrigeren voor schattingsfouten.

27. Op de totstandkoming van dit methodebesluit heeft de Raad de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing verklaard. Dit betekent dat tegen dit besluit rechtstreeks beroep openstaat bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

4 Gevolgde procedure

28. Over de voorgestelde reguleringsmethodiek voor de derde reguleringsperiode is sinds november 2005 overleg gevoerd met een daartoe ingestelde klankbordgroep. De klankbordgroep is in overleg met EnergieNed, sectie Netbeheerders, samengesteld en bestaat uit een representatieve vertegenwoordiging van de netbeheerders en EnergieNed.¹⁷ Dit overleg had een informierend en consulterend karakter ten behoeve van de methodebesluiten voor de derde reguleringsperiode.
29. Naast de klankbordgroep heeft de Raad ook een klantencontactgroep voor de derde reguleringsperiode ingesteld. In de klantencontactgroep zijn enkele representatieve organisaties vertegenwoordigd.¹⁸ Er heeft in januari 2006 overleg met de klantencontactgroep plaatsgevonden. Dit overleg had een informierend en consulterend karakter ten behoeve van de methodebesluiten voor de derde reguleringsperiode.
30. In de overeenkomst elektriciteit¹⁹, is vastgelegd dat gedurende de tweede reguleringsperiode een onderzoek zal plaatsvinden naar het bestaan van eventuele objectieve regionale verschillen (hierna: ORV) die tariefverhogingen dan wel tariefverlagingen vanaf de derde reguleringsperiode rechtvaardigen. Het betreffende onderzoek ORV is opgestart in februari 2004. Op verzoek van de netbeheerders heeft een onafhankelijk onderzoeksbureau, Brattle, de noodzakelijke analyses ten behoeve van het onderzoek uitgevoerd (zie Bijlagen E en F van dit methodebesluit).²⁰ Gezien het (financiële) belang van de individuele netbeheerders bij de uitkomsten van het onderzoek ORV is het onderzoek erop gericht geweest netbeheerders zo veel mogelijk in staat te stellen maximale overeenstemming te bereiken over de opzet van het onderzoek, de keuze van de externe consultant (Brattle), de te onderzoeken factoren en de benodigde data om eventuele regionale verschillen objectief te kunnen vaststellen. Besluiten over het verloop van het onderzoek werden telkens door de (directeuren van) netbeheerders genomen. In de laatste fase van het onderzoek ORV is de Directie

---

¹⁷ De klankbordgroep bestaat uit de volgende bedrijven of organisaties: NV Continuon Netbeheer, Eneco, Essent, DELTA Netwerkbedrijf B.V., B.V. Netbeheer Haarlemmermeer, TenneT TSO B.V., NRE Netwerk B.V., Westland Energie Infrastructuur B.V. en EnergieNed, sectie Netbeheerders.

¹⁸ De klantencontactgroep bestaat uit de volgende representatieve organisaties: Vereniging Particuliere Windturbine Exploitanten (PAWEX), Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW), MKB Nederland en Glaskracht Nederland.

¹⁹ De betreffende overeenkomst is op 26 mei 2003 tussen de regionale netbeheerders en de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (de rechtsvoorganger van de Raad) gesloten. Het van toepassing zijnde artikel over het onderzoek naar objectieve regionale verschillen uit deze overeenkomst betreft artikel 16.

²⁰ Brattle heeft ten behoeve van het onderzoek samengewerkt met IBC, een technisch adviesbureau.

Toezicht Energie van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: DTe). in de besluitvorming een meer initiërende rol gaan vervullen aangezien het niet langer mogelijk bleek om tussen netbeheerders overeenstemming te bereiken over het vervolg van het onderzoek²¹. Gedurende het onderzoek ORV is er intensief periodiek overleg geweest tussen Brattle, de netbeheerders en DTe. Het onderzoeksrapport is – samen met een brief van de Raad hierover²² – op 8 maart 2006 gepubliceerd op de Internetpagina van DTe (www.dte.nl) en is bijgevoegd als Bijlage E bij dit methodebesluit. De conclusies van dit onderzoek zijn verwerkt in Bijlagen A en B bij dit methodebesluit.

31. De Raad heeft in december 2005 een consultatiedocument “Vermogenskostenvergoeding netbeheerders” (hierna: consultatiedocument Vermogenskostenvergoeding) uitgebracht. Dit consultatiedocument gaat in op de methode die DTe hanteert om de vermogenskostenvergoeding te bepalen, alsmede op de hoogte van deze vergoeding. Het consultatiedocument is mede gebaseerd op een rapport dat Frontier Economics²³ in opdracht van de Raad heeft uitgevoerd (zie Bijlagen G tot en met I). Het consultatiedocument Vermogenskostenvergoeding is gepubliceerd op de Internetpagina van DTe en is voorts verspreid onder de netbeheerders en een aantal representatieve organisaties. Belanghebbenden hebben tot en met 20 januari 2006 de gelegenheid gehad te reageren op het consultatiedocument. De Raad heeft een aantal schriftelijke reacties ontvangen. Deze zijn gepubliceerd op de Internetpagina van DTe. Twee partijen hebben in separate bijeenkomsten hun zienswijze mondeling aan DTe toegelicht²⁴. De resultaten zijn verwerkt in Bijlagen A, B en C.

32. Verder heeft de Raad door de Erasmus Universiteit in samenwerking met Boer & Croon Management & Consulting Group een “second opinion” laten uitvoeren naar de wijze van bepaling en de hoogte van de vermogenskostenvergoeding. Het rapport van de Erasmus Universiteit is gepubliceerd op de Internetpagina van DTe²⁵ en is tevens als bijlage bij dit methodebesluit gevoegd (Bijlage J). De resultaten zijn verwerkt in Bijlagen A, B en C.

---

²¹ Het betrof de betrouwbaarheidseisen waaraan de data zouden moeten voldoen die zouden worden betrokken bij de analyses.

²² Brief van 8 maart 2006 met kenmerk 10172/764.

²³ Frontier Economics, *The cost of capital for regional distribution networks*, 2005. Dit rapport is gepubliceerd op de Internetpagina van DTe (www.dte.nl) en tevens bijgevoegd als Bijlage G bij dit besluit.

²⁴ EnergieNed en VEMW.

²⁵ Erasmus Universiteit en Boer & Croon, syntheserapport validatie vermogenskostenvergoeding regionale netbeheerders, PM datum, www.dte.nl.

33. Op 6 april 2006 heeft, als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Awb, een hoorzitting plaatsgevonden ten kantore van de Raad. Hier hebben de netbeheerders van Essent, zijnde Essent Netwerk B.V. en InfraMosane N.V. (hierna tezamen: Essent), de netbeheerders van Eneco, zijnde Eneco Netbeheer B.V., ENBU B.V., Eneco EdelNet Delfland B.V., Eneco Netbeheer Midden-Holland B.V., Eneco Netbeheer Weert B.V., B.V. Netbeheer Zuid-Kennemerland (hierna tezamen: Eneco), EnergieNed, Intergas Energie B.V. (hierna: Intergas), NRE Netwerk B.V. (hierna: NRE), Vereniging Particuliere Windturbine Exploitanten (hierna: PAWEX), Rendo Netbeheer B.V. (hierna: Rendo), TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) en Vereniging voor Energie, Milieu en Water (hierna: VEMW) het woord gevoerd. Het verslag van de hoorzitting staat op de Internetpagina van DTe. De zienswijzen zijn behandeld in Bijlage D. Hier is tevens aangegeven op welke punten de zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het methodebesluit.
34. De Raad heeft schriftelijke zienswijzen ontvangen van N.V. Continuon Netbeheer (hierna: Continuon), Essent, Eneco, Rendo, NRE, ONS Netbeheer B.V. (hierna: ONS), Intergas, TenneT, DNWB, Westland Energie Infrastructuur B.V. (hierna: Westland), VEMW, PAWEX, MKB-Nederland en EnergieNed. De ingebrachte schriftelijke zienswijzen zijn in te zien op de Internetpagina van DTe. Deze zienswijzen zijn behandeld in Bijlage D. Hier is tevens aangegeven op welke punten de zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het methodebesluit.

5 Vaststelling van de Methode

35. Met inachtneming van de uitkomsten van het overleg heeft de Raad de methode tot vaststelling van de x-factor en de rekenvolumina voor de netbeheerders voor de periode 2007 tot en met 2009 vastgesteld. Deze methode is uitgewerkt in Bijlage A. Het berekeningsmodel is neergelegd in Bijlage B. Bijlage C bevat de afleiding van de vermogenskostenvergoeding. In Bijlage D zijn de zienswijzen van belanghebbenden, die zijn ingebracht tijdens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, behandeld.

6 Besluit

36. Met inachtneming van het bovenstaande stelt de Raad de methode tot vaststelling van de x-factor en de rekenvolumina als bedoeld in artikel 41, eerste lid E-wet voor de periode 2007 tot en met 2009 vast overeenkomstig de beschrijving in Bijlagen A tot en met C bij dit besluit.
37. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal dit besluit worden gepubliceerd op de Internetpagina van DTe.

Den Haag,

Datum: 27 juni 2006

Overeenkomstig het door de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingautoriteit genomen besluit.

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
namens deze,

Ir. G.J.L. Zijl
Lid Raad van Bestuur

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 2021, 2500 EA 's- Gravenhage.